

Vision 2040

Varför en vision?

En vision beskriver ett önskat framtida tillstånd eller framtidsbild som vi strävar mot. Visionen fungerar som en vägvisare vid målkonflikter eller strategival. Den blir den kompass som hjälper oss att välja väg i det dagliga arbetet.

Att inte välja är också ett val

Vi i Essunga kommun påverkas ständigt av vad som sker i vår omvärld, vare sig vi vill eller inte. Ett oföränderligt tillstånd existerar inte. Ständig förändring, eller utveckling, är den enda konstanta faktorn. Här har vi ett val att göra - vi kan antingen välja att aktivt försöka påverka vår utveckling eller passivt låta oss påverkas.

Vår omvärld

Sveriges kommuner och regioner (SKR) presenterade [2018 en rapport om trender](#) som påverkar landets kommuner mot år 2030. Vi kan aldrig med säkerhet förutspå hur framtiden kommer att bli, men genom att ha koll på trender i omvärlden och de konsekvenser de kan få för oss i Essunga kommun, kan vi öka våra möjligheter att göra goda vägval för framtiden.

Västra Götalandsregionen har en positiv befolkningstillväxt att vänta de kommande åren. År 2040 förväntas regionen ha 1,95 miljoner invånare. Det innebär 11 200 fler invånare varje år. Göteborgsregionen är den delregion som förväntas växa allra mest, med delregionen Sjuhärad på andra plats. Även delregionen Skaraborg förväntas växa, om än betydligt blygsammare än Göteborgsregionen och Sjuhärad. I vår fysiska planering kan vi ta tillvara på vårt strategiska läge och möjligheterna med att befinna sig i skärningspunkten mellan tre växande delregioner.

På nationell nivå står de flesta av Sveriges kommuner inför stora framtida ekonomiska utmaningar till följd av demografiska förändringar. Andelen invånare i arbetsför ålder mellan 20 och 65 år blir färre i förhållande till barn, unga och gamla. Detta leder till att allt färre ska försörja allt fler, uttryckt som en ökad försörjningskvot. Följedefekter är att det blir svårare att rekrytera tillräcklig kompetens till de kommunala verksamheterna, samtidigt som behovet av service till barn, unga och gamla ökar.

År 2018 fanns det cirka 86 000 invånare som var 80 år eller äldre i Västra Götaland. Det antalet beräknas öka med 65 procent till 2040, till 142 000 invånare.

Den pågående urbaniseringstrenden innebär att unga människor i stor utsträckning flyttar till storstäder. Samtidigt lever vi i en tidsanda där intresset för att odla och bo naturnära växer. Den negativa befolkningstrenden på landsbygden har på vissa håll vänt och sedan 2015 har inflyttningen till landsbygden ökat. De län där landsbygdsbefolkningen ökat mest är Stockholm, Uppsala och Västra Götaland, räknat i antal personer.

Vision 2040

Våren 2019 inleddes ett kommunövergripande strategiskt arbete med syftet att stärka vår förmåga att långsiktigt planera och prioritera. Vid kommunledningens strategidag våren 2020 formulerades en partipolitiskt gemensam långsiktig viljeinriktning om att Essunga kommuns befolkning ska öka.

I kommuner med positiv befolkningsökning dras en positiv spiral igång. Människor drar människor. Kommunen upplevs som mer attraktiv att bo i, att starta företag i och att besöka. Utifrån kommunens perspektiv leder en befolkningsökning till ökade skatteintäkter som behövs för att finansiera den ökade efterfrågan på de kommunala trygghetssystemen.

I kommuner med befolkningsminskning dras omvänt en negativ spiral igång. Minskad attraktivitet leder till ökad arbetslöshet och ökad håglöshet hos kvarboende. Tomma lokaler och ytor minskar platsens attraktivitet för boende, företagare och besökare. Befolkningsminskning innebär vikande skatteunderlag med ökat tryck på de kommunala trygghetssystemen.

Forskning visar att befolkningsminskning är ett större problem i kommuner som redan är små än i större kommuner. För redan små kommuner leder befolkningsminskning till mindre utrymme för nya lösningar, intern omorganisation och effektivisering och högre känslighet för plötsliga förändringar på kostnads- och intäktssidan eller vid förändrade eller skärpta krav från staten.

Vårt strategiska läge i skärningspunkten mellan tre växande delregioner, mitt i ett växande Västra Götaland, ger oss goda tillväxtförutsättningar. Vi ligger på arbetspendlingsavstånd till samtliga större orter i Västra Götaland. Oavsett om tillväxten sker i norr, öster, söder eller väster, så kan våra kommuninvånare och företag dra nytta av den.

De framtida ekonomiska och demografiska utmaningarna med för låg andel invånare i arbetsför ålder mellan 20 och 65 år kräver en långsiktigt hållbar ekonomisk strategi. Redan idag har vi i Essunga kommun en hög demografisk försörjningskvot på 0,95 (genomsnittsvärdet för alla kommuner är 0,88). För att kunna fortsätta leverera kommunal välfärd och service av hög kvalitet i framtiden behöver denna sjunka.

Den politiska viljeinriktningen om en befolkningsökning uttrycks i Essunga kommuns *Vision 2040 - 10 000 invånare år 2040*. Visionen berör all kommunal verksamhet och ska genomsyra våra målsättningar och prioriteringar. Det betyder att vi planerar våra framtida bostadsområden, våra parker, gator och torg, vår framtida skol- och förskoleverksamhet, vår äldreomsorg, vår kultur- och fritidsverksamhet, våra evenemang, och all annan kommunal verksamhet med visionen som vårt långsiktiga rikt-
märke.

Medskapande, delaktighet och inflytande

Visionen beskriver ett önskat framtidstillstånd men säger ingenting om framtiden i Essunga kommun år 2040. Framtiden skapas tillsammans av alla de som lever och verkar i kommunen, nu och åren framåt. Kommunens roll är att vara en möjliggörare, men det är kommuninvånarna, företagen och föreningarna som tillsammans skapar framtiden i Essunga kommun år 2040. Ledorden i de kommande årens arbete med förverkligandet av visionen är därför medskapande, delaktighet och inflytande.

Det indirekta medskapandet, delaktigheten och inflytandet sker i de allmänna valen var fjärde år. Valet av politisk kommunledning för de nästkommande fyra åren innebär en möjlighet att påverka vägen mot framtiden under mandatperioden.

Det direkta medskapandet, delaktigheten och inflytandet sker i konkreta projekt och ärenden i medborgardialoger och medborgarinflytande, exempelvis vid all fysisk planering, genom delaktighet i våra tätortsvandringar, genom företagsbesök och genom möjligheten att lägga medborgarförslag.

Essunga kommun